



زین العابدین (ع) پیوند دهنده عاطفه و اعتقاد و سیاست در تشیع

سید عابدان و ساجدان، حضرت زین العابدین (ع) را می توان جاودان کننده نهضت حسینی دانست و این امام همام را پیامبر دشت کربلا نامید. حادثه خونین کربلا، عصر روز عاشورا با شهادت امام حسین(ع) و اصحابش پایان پذیرفت و بخش دوم نهضت حسینی به رهبری امام علی بن الحسین(ع) آغاز شد و حال وظیفه امام سجاد(ع) بود که آرمان کربلانیان را در لباس جهاد اسارت و در قالب جدال و مواضع احسن به گوش همگان برساند و مردمان مقهور سیاست جهالت پروری امویان را به اسلام راستین، اسلام محمد(ص) و علی(ع) و اسلام قرآن رهنمون سازد.

شانه های امام ساجدان و مسئولیت پیام رسانی عاشورائیان و مسئولیت سترگ پیام رسانی عاشورائیان بر شانه های امام ساجدان و عارفان سنگینی می کرد و او می بایست در عصر نومیذی از پیروزی حرکت مسلحانه به روش دیگر به بیان مسئله رهبری و امامت، لزوم شناخت امام عادل و نشانه های امام عدل و نشانه های رهبران فاسد و ستم پیشه بپردازد و مردم غافل و به جهل واداشته را به وظایفشان در برابر رهبر عادل و همت برای اصلاح جامعه بیدار سازد و تفکر اصیل اسلامی را برای جامعه تبیین نماید تا امید به ایجاد حکومت اسلامی توسط خاندان وحی را در دل همگان احیا سازد.

از سوی دیگر او خود شاهد واقعه کربلا بود و همت گمارد؛ تا یاد و خاطره حماسه سازان عاشورا را در نهاد جامعه اسلامی بارور کند و دشمن نیز همچون تمامی عصرها این نکته را دریافته بود که مرکز اصلی انقلابها و مبارزات عدالت خواهانه مردم، ولایت و امامت است. بی شک سخنان بیدارگرانه امام سجاد(ع) و حضرت زینب(س) در عصر اسارت، وجدانهای خفته امت اسلام را بیدار ساخت و انگیزه های انتقام خواهی و خونخواهی از شهیدان کربلا را در نهاد آنان بارور ساخت تا قیامهای خون خواهان کوفی در قالب جنبش توابین و سپس قیام مختار شکل گرفت. هر چند با توجه به شرایط حساس و بحرانی و خفقان شگفت آن عصر، امام سجاد(ع) در هنگام ظهور آن نهضت ها بیان صریحی نداشت ولی نقش سخنرانی های امام در کوفه و شام و موضعگیری های پنهانی امام(ع) را نباید نادیده گرفت.

بنی امیه چهره واقعی خود را در زیر پرده ریا و حيله و نیرنگ و حتی مقدس مآبی، مخفی می داشتند، شهادت امام حسین علیه السلام تا حدودی اسرار را بر ملا کرد ولی اسارت امام سجاد علیه السلام پرده تزویر و ریاکاری را از چهره بنی امیه بالا زد و عدم پابندی آنان به تعهدهای دینی اخلاقی و رسوائیها و فجایع آنها را روشن ساخت.

استدلال قرآنی امام سجاد، پتکی بر سر یزیدیان ریاکار مورخان اسلامی نوشته اند که امام سجاد علیه السلام را در حالی که غل و زنجیر بر گردن وی نهاده بودند به قصر یزید وارد کردند. او اسیری سرافراز و آزاده بود که شکنجه و غل جامعه نتوانست وی را به تسلیم وادارد و در اولین گام به هنگام ورود به مجلس یزید در حالی که یزید به شعر حصین بن حمام مَرک تمثیل جسته و به شادی پرداخته بود، فرمود: "برای تو قرآن از شعر سزاوارتر است: ما اصاب من مصیبة فی الارض ولا فی أنفسکم الا فی کتاب من قبل ان نبرأها ان ذلک علی الله یسیر. لکیلا تأسوا علی ما فاتکم ولا تفرحوا بما اتاکم و الله لایحب کلّ مختالی فخور"

"هیچ مصیبتی نه در زمین و نه در نفس های شما (به شما) نرسد، مگر آنکه پیش از آنکه آن را پدید آوریم، در کتابی است. این بر خدا آسان است. تا بر آنچه از دست شما رفته اندوهگین نشوید و به (سبب) آنچه به شما داده است شادمانی نکنید، و خدا هیچ خودپسند فخر فروشی را دوست ندارد."

استدلال قرآنی سید عابدان، چون پتکی بود که بر سر یزید خودپسند فخر فروش فرود آمد و او سخت خشم گرفت و گفت: پدرت خویشاوندی را برید و حق مرا ندیده گرفت و بر سر قدرت با من به ستیز برخاست. خدا با او آن کرد که دیدی.

امام سجاد علیه السلام با تمسک به آیه قرآن جواب وی را داد و افزود: "ای پسر معاویه و هند و صخر، پیش از آنکه تو به دنیا بیایی، پیغمبری و حکومت از آن پدر و نیاکان من بوده است، در روز بدر و احد و احزاب، پرچم رسول خدا در دست پدر من بود و در همان نبردها پدر تو و جد تو پرچم کافران را در دست داشتند..."

آنگاه ادامه دادند: "ای یزید اگر می دانستی چه کرده ای و بر سر پدر و برادر و عموزاده ها و خاندان من چه آورده ای، به کوهها می گریختی و بر ریگ ها می خوابیدی و ناله سر می دادی. سر پدرم حسین فرزند علی علیه السلام و فاطمه(س) که ودیعه رسول خداست، بر در شهر شما آویزان است؟ روز قیامت که مردمان جمع شوند، تو جز خواری و پشیمانی نخواهی داشت..."

سخنان افشاگرانه سجاد در مسجد اموی؛ جهاد در لباس اسارت از درخشانترین صفحات زندگی پیامبر کربلا، سخنان شکننده و افشاگرانه او در مسجد اموی شام است به طوریکه هر کدام از بندها و جملات سخنرانی این امام همام سرشار از رسوائی های بزرگی برای حکومت اموی بود.

امام علی بن الحسین علیه السلام در این سفر و در این صحنه، در لباس اسارت همان جهاد عظیمی را انجام داد که حسین بن علی علیه السلام در کربلا در قالب خون و شهادت به انجام رسانده بود.

او با یک خطبه، انقلاب شگفتی در قلمرو امپراتوری شام به وجود آورد و تحولی بزرگ در مردم آن سامان که 40 سال در زیر تبلیغات مسموم معاویه زندگی کرده و به آن خو گرفته بودند، ایجاد کرد.

20 سال گریه به یاد کربلا، پیوند عاطفه و اعتقاد

از جمله راهبردهای سیاسی امام زین العابدین علیه السلام در عصر خفقان امویان، زنده نگه داشتن یاد و خاطره شهیدان کربلا و در واقع زنده نگهداشتن فرهنگ شهادت و ایثار بوده است.

در مناقب ابن شهرآشوب از امام صادق علیه السلام آمده است که علی بن الحسین علیه السلام مدت بیست سال برای پدرش می گریست و همین که برای او سفره غذا می آوردند و آب و نان را می دید، بی اختیار اشک از چشمانش سرازیر می گشت، تا آنجا که روزی یکی از غلامان امام، آن حضرت را از این عمل، بازداشت و عرض کرد: می ترسم از شدت اندوه جان سپاری!

امام زین العابدین علیه السلام در پاسخ او فرمود: "من اندوه خود را به درگاه خداوند می برم، غم مرا جز او نمی داند و من به او پناه می برم و آنچه من می دانم شما نمی دانید."

این امام بزرگوار سپس ادامه دادند: "من هر وقت قتلگاه فرزندان فاطمه را به یاد می آورم، بغض گلویم را می گیرم و نمی توانم خودداری کنم..."

سجاد ترسیم گر جغرافیای کربلا

یکی از اعضای هیئت علمی دانشگاه لرستان در گفتگو با خبرنگار مهر در خرم آباد، اظهار داشت: در کنار زینب(س) امام سجاد(ع) نیز به مانند عمه، پدر و جدش علی ابن ابیطالب برای توسعه فلسفه و آئین کربلا و همچنین زنده نگه داشتن اهداف نهضت حسینی از طرق های مختلف تلاش کرد.

دکتر روح الله بهرامی با اشاره به اینکه زینب(س) بعد از واقعه کربلا عمر کوتاهی داشت و این علی بن حسین بود که کربلا را جاودانه ساخت، بیان داشت: امام سجاد جغرافیای کربلا را ترسیم کرد و در مکتب مدینه شاگردانی پرورش داد و با تشکیل حلقه ای از شاگردان خود فلسفه قیام کربلا را به همگان معرفی کرد.

وی با بیان اینکه امام سجاد اقدام به گرفتن بردگانی و پرورش آنها در مکتب اسلام با دیدگاه و فلسفه عاشورا کرد و سپس آنها را آزاد ساخت، ادامه داد: این امام همام همچنین در ایجاد تاثیر بین مردم به اشکال مختلف فعالیت های فراوانی کرد که همه این فعالیتها نقش اساسی در شکوفا کردن آئین حسینی داشت.

استاد تاریخ دانشگاه لرستان با بیان اینکه حضرت زین العابدین با یادآوری حوادث کربلا و اشک ریختن با دیدن آب و غذا و در هر حالت موجب برانگیخته شدن عاطفه تشیع گشت، یادآور شد: امام چهارم شیعیان پیوند دهنده تشیع عاطفی با تشیع اعتقادی و سیاسی بود.

بهرامی افزود: در دیدگاه امام سجاد یک شیعه هم باید عاطفه و هم اعتقادی راسخ داشته باشد و هم به هدف امام حسین برای دستیابی به حکومت در راستای ایجاد حکومت مبتنی بر قسط و عدل نظر داشته باشد.

وی با بیان اینکه در میان فرزندان امام سجاد دو بازو و نیروی بزرگ در مکتب او پرورش یافت، خاطرنشان کرد: یکی زیدبن علی بود که با قیام علیه بنی امیه نگاه سیاسی امام سجاد(ع) را به منصف ظهور رساند و دیگری امام باقر بود که با ایجاد بالندگی در مکتب مدینه شاگردان زیادی پرورش داد.

مذهب نیوز